

KIRUNA KOMMUN

PLANBESKRIIVNING

Pontus Rajala, 2022-03-17

Vårt Dnr: 2021 -01173

Planens beteckning:

Påbörjad: 2022-01-26

Detaljplan för del av Jukkasjärvi 1:4 och del av 1:5 och 1:22

SAMRÅD

Utökat förfarande
Plan- och bygglagen (SFS 2010:900, BFS 2020_10_01)
2023-02-17

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
1 Inledning	3
1.1 Planprocessen.....	3
1.2 Planhandlingar.....	3
1.3 Planuppdrag.....	3
1.4 Detaljplanens syfte.....	3
1.5 Planområdet.....	4
2 PLANERINGSUNDERLAG	4
2.1 Gällande planer.....	4
2.2 Undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (2010:900).....	5
3 Planförslaget och motiv till regleringar	6
3.1 Allmän plats.....	6
3.2 Kvartersmark.....	6
4 Planområdets förutsättningar, förändringar och konsekvenser	9
4.1 Miljömål.....	9
4.2 Förhandsbesked.....	10
4.3 Riksintressen.....	10
4.4 Natura 2000.....	11
4.5 Naturvärden.....	11
4.6 Kulturmiljö.....	12
4.7 Mellankommunala intressen.....	12
4.8 Miljö.....	12
4.9 Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap. miljöbalken.....	12
4.10 Miljö kvalitetsnormer.....	13
4.11 Hälsa och säkerhet.....	13
4.12 Geotekniska och hydrologiska förhållanden.....	15
4.13 Fysisk miljö.....	15
4.14 Landskapsbild.....	15
4.15 Rekreation.....	15
4.16 Teknik.....	15
4.17 Service och kollektivtrafik.....	16
5 Konsekvenser	16
5.1 Miljö kvalitetsnormer för vatten.....	16
6 Genomförandebeskrivning	17
6.1 Genomförandetid.....	17
6.2 Fastighetsrättsliga frågor.....	17
6.3 Tekniska frågor.....	18
6.4 Ekonomiska frågor.....	18
6.5 Organisatoriska frågor.....	19

1 Inledning

1.1 Planprocessen

En detaljplan är ett verktyg för kommunerna att reglera hur mark- och vattenområden ska användas. Detaljplaner används som underlag vid bygglovhandläggning.

När ett förslag till detaljplan upprättas ska kommunen samråda med lantmäteriet, länsstyrelsen, sakägare samt andra berörda under minst tre veckor. Under samrådet ges det möjlighet att skriftligen lämna synpunkter på förslaget. Inkomna synpunkter och kommunens kommentarer till dessa sammanställs i en samrådsredogörelse. Utifrån inkomna synpunkter och tillkommande eller reviderade utredningar bearbetas planförslaget och skickas därefter ut på granskning. Samrådsredogörelsen finns då med som en bilaga till planförslaget.

Under granskningen ges på nytt ett tillfälle att skriftligen yttra sig över planförslaget. Inkomna synpunkter sammanställs och kommenteras i ett granskningsutlåtande. Planförslaget bearbetas vid behov.

Detaljplanen antas i kommunfullmäktige. Berörda sakägare som senast under granskningstiden lämnat synpunkter som inte har tillgodosetts har möjlighet att överklaga detaljplanen inom tre veckor från att antagandebeslutet anslagits på kommunens anslagstavla. Om ingen överklagar och länsstyrelsen inte överprövar kommunens beslut vinner detaljplanen laga kraft. När detaljplanen har vunnit laga kraft går det att söka bygglov i enlighet med detaljplanen.

Arbetet med att ta fram en detaljplan handläggs med en utökad förfarande enligt PBL (2010:900).

Planprocessen (aktuellt steg markeras med rött).

1.2 Planhandlingar

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning med genomförandebeskrivning
- Undersökning om betydande miljöpåverkan
 1. Miljökonsekvensbeskrivning, Tyréns, 2022
 2. Vägprojektering, Tyréns, 2022
 3. Naturvärdesinventering, Tyréns, 2022
 4. Geoteknisk utredning, Tyréns, 2022 inkl. MUR
 5. Dagvattenutredning, Tyréns, 2022
 6. VA utredning, Tyréns, 2022

1.3 Planuppdrag

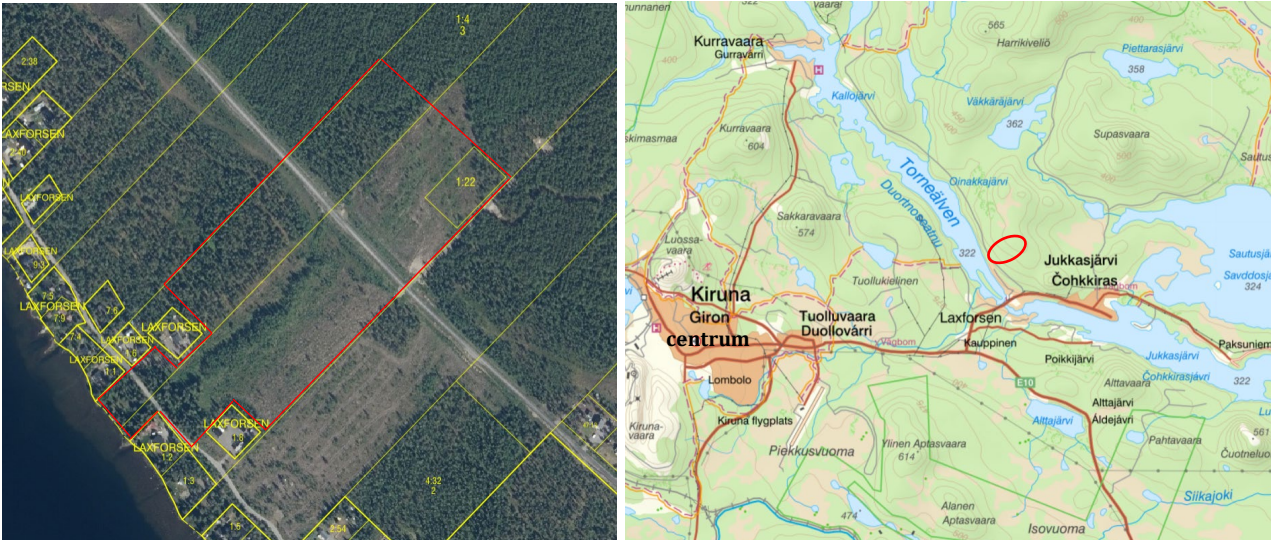
Kommunstyrelsen beslutar 2021-12-06 § 369 att ge positivt planbesked för planläggning av fastigheten Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5.

1.4 Detaljplanens syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för bostadsändamål genom avstyckning av fastigheten Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5.

1.5 Planområdet

Området ligger cirka 1 mil öster om Kiruna centrum. Planområdet omfattar Jukkasjärvi 1:22 och del av Jukkasjärvi 1:4 och 1:5 och ligger i Laxforsen. Fastigheterna är i privat ägo. Planområdet består i huvudsak av barrskog och kalhygge. Inom planområdet finns två befintliga vägar, Nordöstra vägen och Vuolosjärvivägen. Vägarna är enskilda. Planområdet angränsar till befintlig fritidshusbebyggelse och Torneälven. Planområdet omfattar cirka 8 hektar.

Till vänster: Planområdet markeras ungefärligt i rött. Till höger: Orienteringskarta.

2 PLANERINGSUNDERLAG

2.1 Gällande planer

Översiktsplan

Efterfrågan på småhus i Jukkasjärvi-bygden (omfattar Jukkasjärvi, Paksuniemi, Poikkijärvi och Kauppinen samt fritidshusområdena Laxforsen, Oinakkajärvi-Kallojärvi och Paksuniemiluspen) är stor och många av de hus som från början var fritidsbostäder i Laxforsen har blivit permanentbostäder. Dock anges i Kiruna kommun översiktsplan (2018) att Laxforsen är ett fritidshusområde och att det ska förbli så. All ny bebyggelse i bygden ska föregås av detaljplaneläggning.

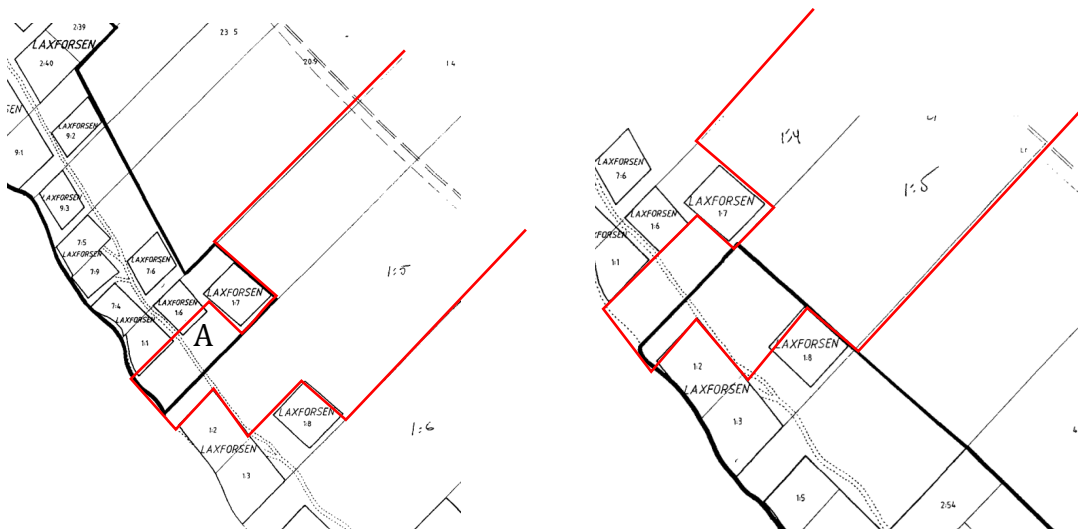
Detaljplan

Gällande områdesbestämmelser i planområdets direkta närhet (del av Laxforsen 1:2 m. fl. nedre området akt nr 25-P95/31 (Dnr 2023-6785-95), samt akt nr 25-P95/37, (Dnr 2023-6777-95), laga kraft 1995-06-02) tillsammans med översiktsplanens intentioner om att bevara Laxforsen som ett fritidshusområde, är tongivande för detaljplanen.

Gällande områdesbestämmelser medger små byggrätter med huvudbyggnad i en våning och 80 kvm byggnadsarea. Därutöver medges mindre komplementbyggnader. Högsta byggnadshöjd för huvudbyggnad är 3,0 meter och för komplementbyggnad 2,5 meter. Byggnader får ej placeras närmare fastighetsgräns än 4 meter.

Inom område A (vilket berör det aktuella planområdet, se karta nedan) tillåter bestämmelserna en största byggnadsarea per fastighet om 140 kvm, därav huvudbyggnad högst 80 kvm.

Fastigheter i planområdets närhet är relativt stora, omkring 1500 kvm och uppåt.

Gällande områdesbestämmelser. (TV) områdesbestämmelse 25-P95/31 (Dnr 2023-6785-95), (TH) 25-P95/37, (Dnr 2023-6777-95). Planområdet markeras ungefärligt med rött.

2.2 Undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken (2010:900)

Vid upprättande av en detaljplan ska en undersökning om betydande miljöpåverkan tas fram enligt 6 kap. 6 § miljöbalken.

Kommunen gjorde bedömningen att detaljplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (2022-02-23). Länsstyrelsen tog del av undersökningen genom samråd och meddelade i sitt yttrande (2022-02-23, ärendebeteckning 402-2974-2022) att de inte delar kommunens bedömning.

Länsstyrelsen anser att det finns risk för en betydande miljöpåverkan vad det gäller riksintresse för rennäring. En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska därför upprättas.

Ett särskilt avgränsningssamråd ska hållas med Länsstyrelsen om miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning och omfattning. Kiruna kommun har begärt Länsstyrelsens yttrande över förslag till avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning (MKB) avseende detaljplanen (2022-03-25).

Länsstyrelsen delar kommunens förslag till avgränsning gällande vilka frågor som behöver hanteras i miljökonsekvensbeskrivningen för detaljplanen (2022-04-25, ärendebetäckning 402-4381-2022).

Följande frågor har identifierats i undersökningen som särskilt ska utredas i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

- Riksintresse för rennäringen

3 Planförslaget och motiv till regleringar

3.1 Allmän plats

Nordöstra vägen och Vuolosjärvivägen är befintliga vägar och regleras som [GATA] med enskilt huvudmannaskap.

3.2 Kvartersmark

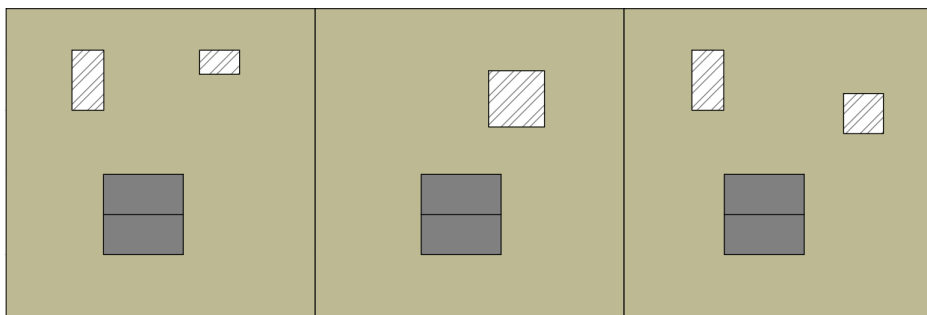
Inom kvartersmarken regleras användningen bostäder [B].

Byggrätt

Den nya bebyggelsen ska anpassas till den befintliga bebyggelsen i området, det vill säga ha karaktären av fritidshusområde. Den bebyggelse som medges i detaljplanen är småskalig. En minsta fastighetsstorlek på 1500 kvadratmeter säkerställs genom bestämmelse [**d**₁] och tillämpas i hela planområdet. För huvudbyggnad medges en största byggnadsarea om 100 kvadratmeter [**e**₁]. För komplementbyggnader (uthus, garage, gäststuga) är högsta tillåtna byggnadsarea 50 kvadratmeter [**e**₂]. Exploateringsgraden (exklusive eventuella Attefallsåtgärder) per fastighet blir således 10 %, vilket är att betrakta som relativt lågt.

Stora fastigheter ger en större flexibilitet avseende placering av byggnader och möjliggör på så sätt för en god anpassning till befintlig terräng och natur. Fastighetsägare uppmuntras till att inte schakta eller fylla ut styckade fastigheter mer än vad som är lämpligt för att få till byggbar mark. Vidare rekommenderas att inte sätta upp staket, detta i syfte att bevara den naturliga karaktären av området samt att underlätta för renens strövning genom området.

Bebyggelse får inte uppföras inom 4 meter från fastighetsgräns [**p**₁], detta för att säkerställa avstånd mot grannfastighet. Vidare regleras att byggnad inte får uppföras närmare än 6 meter från gräns mot gata [**p**₂]. Bestämmelsen gäller även för komplementbyggnader. Bestämmelsen syftar till att upprätthålla trafiksäkerhet genom fri sikt samt för att underlätta för underhåll.

Möjliga utformningar inom ramen för byggrätt. Illustrationen visar totalt 150 kvm byggnadsarea på 1500 kvm stor fastighet. Huvudbyggnad 100 kvm, komplementbyggnader 50 kvm (skrafferade).

Inom hela planområdet regleras en högsta nockhöjd över angiven marknivå om 7,5 meter [**h**₁] med en minsta taklutning om 18 grader [**o**₁]. Det innebär i praktiken en byggnad om en och en halv våning. Skalan är densamma som för kringliggande fritidshusbebyggelse och nya bostäder bedöms därför fungera väl i den befintliga miljön. Högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 3,0 meter över marknivån [**h**₂] och tillämpas i hela planområdet.

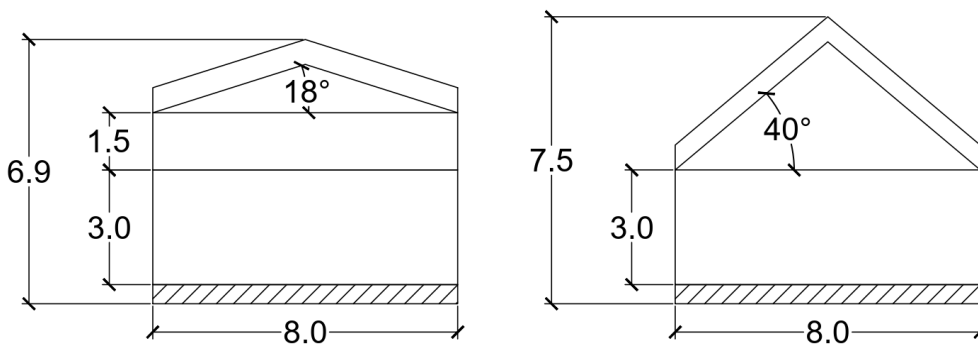
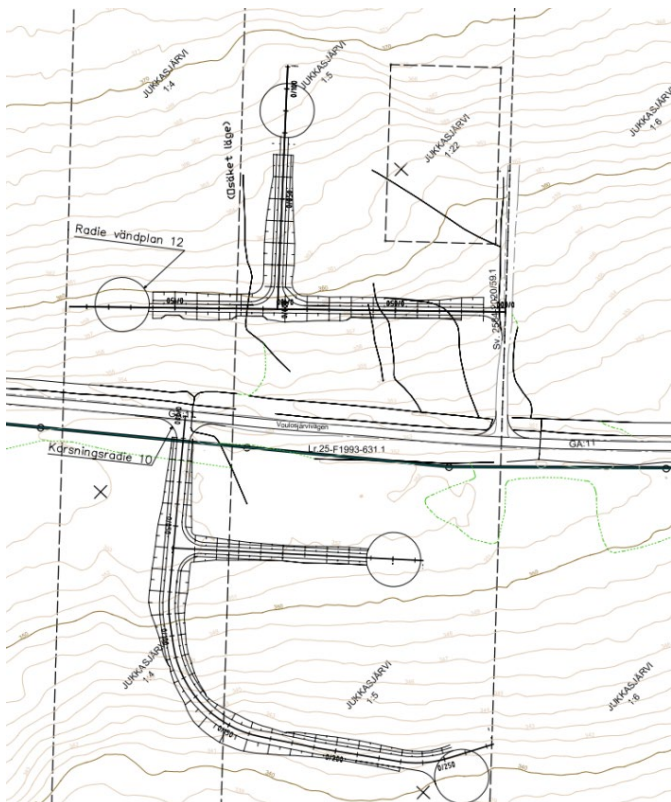

Illustration av möjliga bebyggelseutföranden inom den reglerade nockhöjden om 7,5 meter med en taklutning om 40 grader respektive 18 grader.

Angöring till styckade fastigheter

Planområdet genomkorsas idag av två mindre vägar i öst-västlig riktning, Nordöstra vägen och Vuolosjärvivägen. Gatorna utgör allmän plats med enskilt huvudmannaskap och regleras [GATA]. Användningsområdet är 10 meter i bredd och inkluderar därmed diken och slänter.

I syfte att utreda hur avstyckade fastigheter (<1500 kvadratmeter) mest lämpligen angörs har en vägprojektering tagits fram som underlag till detaljplanen. Två nya vägsträckningar föreslås, båda ansluts från Vuolosjärvivägen (den anslutning som föreslås norrut från Vuolosjärvivägen utgår från befintlig väg (Sv. 2584-2020/59.1)). Vägarna föreslås vara gemensamhetsanläggning [g₁]. Detaljplanen reglerar ett markreservat för gemensamhetsanläggning enligt vägprojekterings rekommendationer. Marken är prickmarkerad, byggnad får således inte uppföras.

Föreslagen vägsträckning med anslutning från Vuolosjärvivägen.

Vägbanans bredd föreslås vara 4,5 meter (i sin helhet cirka 13,5 meter för att inrymma exv. slänt och dike) och anläggas med grusslitlager. Bredden möjliggör för ett fordon och dimensionerande hastighet är 30 km/h. Utgångspunkt är att lutning inte ska överskrida 8 % men givet topografin kan det förekomma kortare sträckor med lutning >8%. Vägarnas sträckning har flackare partier där angöring till styckade fastigheter är lämplig. Vändplaner utformas så att fordon kan vända utan att behöva backa. Avvattning av vägen ska i så stor utsträckning som möjligt ske med öppna dagvattendiken. På sträckor där det inte finns utrymme för öppna dagvattendiken föreslås dräneringsdiken. Trummor ska anläggas under anslutningarna. (2. Vägprojektering, Tyréns, 2022).

Vägprojekteringen har utgått från en möjlig exploatering likt illustrationen nedan. Styckade fastigheter norr om Nordöstra vägen föreslås angöras från Nordöstra vägen. Övriga styckade bostadsfastigheter angörs enligt den föreslagna vägsträckningen (med anslutning från Vuolosjärvivägen).

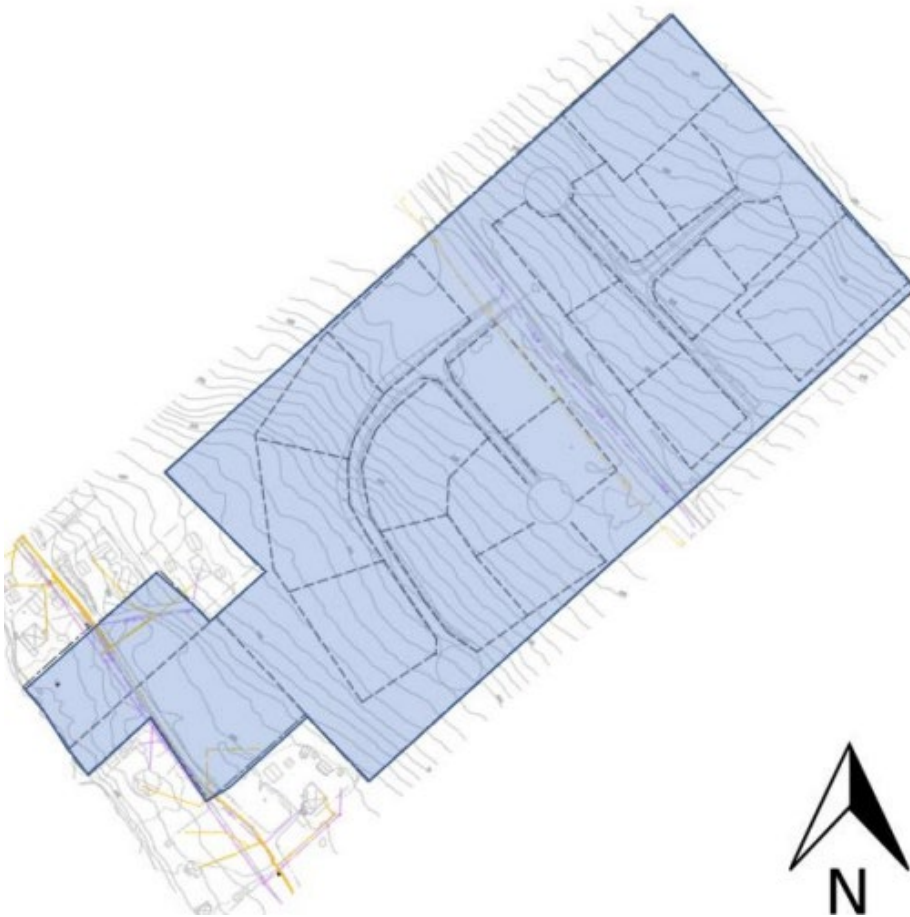

Illustration av möjlig fastighetsindelning vid ett genomförande av detaljplanen. Styckade fastigheter är större än 1500 kvadratmeter. Observera att fastigheternas utformning endast är en illustration.

Begränsning av markens nyttjande

På respektive sida om Vuolosjärvivägen regleras ett område där marken inte får förses med byggnad (prickmark). Avståndet från vägområdet är sex meter. På den södra sidan om

Vuolosjärvivägen finns en luftledning. Luftledningen har redan en ledningsrätt så ett markreservat för ledningsrätt bedöms inte nödvändigt att reglera i detaljplanen.

Detaljplanen reglerar utfartsförbud mot Vuolosjärvivägen, undantaget där ny vägsträckning i syfte att angöra styckade fastigheter kopplar på.

Område mellan Nordöstra vägen och Torneälven är försett med kryssmark, det vill säga marken får endast förses med komplementbyggnad. Detaljplanen reglerar en största byggnadsarea på 50 kvadratmeter inom användningsområdet [e₃]. Högsta nockhöjd på komplementbyggnad är 3 meter över marknivån [h₂].

4 Planområdets förutsättningar, förändringar och konsekvenser

4.1 Miljömål

Syftet med de miljöpolitiska målen (prop. 2004/05:150), totalt 16 stycken (redovisas i tabellen nedan) är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Detta ska ske utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Länsstyrelsen har uppdraget att samordna det regionala arbetet för att uppnå de svenska miljömålen. Länsstyrelsen följer också upp hur miljöarbetet går. Aktuellt läge går att läsa på miljömålportalen (www.miljomal.nu).

Samtliga miljömål och planens bedömda inverkan på dessa:

Miljömål	Planens inverkan
1 Begränsad klimatpåverkan	x
2 Frisk luft	x
3 Bara naturlig försurning	x
4 Giftfri miljö	x
5 Skyddande ozonskikt	x
6 Säker strålmiljö	x
7 Ingen övergödning	x
8 Levande sjöar och vattendrag	x
9 Grundvatten av god kvalitet	x
10 Hav i balans samt levande kust och skärgård	x
11 Myllrande våtmarker	x
12 Levande skogar	x
13 Ett rikt odlingslandskap	x
14 Storslagen fjällmiljö	x
15 God bebyggd miljö	x
16 Ett rikt växt- och djurliv	x

Förklaringar

+ positiv påverkan

- negativ påverkan

±obetydlig positiv eller negativ påverkan

++ mycket positiv påverkan

-- mycket negativ påverkan

x ingen påverkan

Kommentar: Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte ha någon påverkan på miljömålen.

4.2 Förhandsbesked

För fastigheten Jukkasjärvi 1:22 finns det ett positivt förhandsbesked (2020-09-10 §218) för bostadsändamål.

4.3 Riksintressen

Hela planområdet omfattas av riksintresset naturvård enligt MB 3 kap. 6 § samt friluftsliv enligt MB 3 kap.6 § som till viss del överlappas av riksintresse för rennäring enligt MB 3 kap. 5 §. Planområdet ingår även i riksintresse för försvaret, område med särskilt behov av hinderfrihet enligt MB 3 kap. 9 §.

Strax utanför planområdet i söder går Torneälven som omfattas av riksintresse för yrkesfiske enligt MB 3 kap. 5 §. Torneälven är dessutom ett Natura 2000-område enligt EU:s habitatdirektiv (skydd av livsmiljöer för växter och djur).

Riksintresse för rennäring

Planområdet ligger inom riksintresse för rennäring. I miljöbalken 3 kap. 5 § 2 st. anges att mark- och vattenområden som är av riksintresse för rennäringen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande. Enligt första stycket samma paragraf ska även mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen så långt som möjligt skyddas. I syfte att utreda påverkan på riksintresse för rennäringen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram (1. Miljökonsekvensbeskrivning, Tyréns, 2022).

Risk för störning

Den störning som kan uppstå bedöms vara störd betesro för renen, samt viss påverkan på möjlighet till flytt. Detta är kopplat till ökad aktivitet i markerna generellt. Idag förekommer det terrängkörning med skoter i området. Ny bebyggelse förväntas generera ökad skotertrafik både på leder och i form av friåkning. Det är dock osäkert hur stor en sådan ökning kan förväntas bli. En ökad skotertrafik i området ger sannolikt en negativ påverkan på renens betesro. Renarna kan exempelvis stressas och skingras inom närliggande betesmarker, vilket i sin tur kan skapa merarbete och stress hos renskötaren.

Det finns osäkerheter i hur omfattande störningar på bete och flytt blir i praktiken. Det beror dels på i vilken utsträckning en utveckling enligt planförslaget bidrar till störningsfaktorer, och dels på hur klimatförändringarna slår regionalt. Bidrag till störning kommer troligen variera kraftigt beroende på vilka väderförhållanden som råder under vintersäsongen. Mycket snö och omväxlande temperaturer kommer att försvåra betesförhållandena och påverka möjligheterna att använda befintliga rastbeten. Väder och förändringar i klimat kan påverka flyttleder och möjligheten att använda älven för flytt.

Sammanfattande bedömning

Utifrån planrådets lokalisering i förhållande till befintlig bebyggelse bedöms en utveckling enligt planförslaget ha acceptabla effekter ur ett renbetesperspektiv, samt i förhållande till belastning för renskötaren. Denna bedömning har sin grund i att området främst används för flytt då värdet som betesmark är begränsat i egenskap av stora andelar kalhygge.

Befintlig bebyggelse längs med älven har sedan länge utgjort en fysisk struktur. Planområdet bedöms sammanfogas med denna struktur på ett sätt som i mindre utsträckning spär på störande

effekter från befintlig bebyggelse. Älven och älvkanten har av utredningen uppfattats som det stråk som främst används vid flytt. I de fall flytten behöver göras på fast mark har utrymmet norr om planområdet bedömts kunna nyttjas för att ta sig förbi området med rimlig arbetsinsats för renskötaren och påverkan på renen. Sammantaget bedöms planerad utveckling enligt planförslaget medföra kumulativa effekter som är acceptabla ur ett renbetesperspektiv samt för renskötaren.

Rekommendationer och anpassning

Miljökonsekvensbeskrivningen rekommenderar en kontinuerlig samverkan kring eventuella behov av anpassnings- och skyddsåtgärder genom hela tillståndsprocessen och vidare under etablering och uppförande av byggnader.

Den bebyggelse som medges i detaljplanen är småskalig. Detaljplanen reglerar en minsta fastighetsstorlek på 1 500 kvm och en byggrätt på 150 kvm, 100 kvm för huvudbyggnad och 50 kvm för komplementbyggnad. Exploateringsgraden per fastighet blir således 10 % (exklusive eventuella Attefallsåtgärder) vilket är att betrakta som lågt. Bebyggelsen inom planområdet blir således relativt gles.

Anläggandet av bebyggelse inom planområdet sker under perioden sommartid-förvintern, när samebyn antas befinna sig i andra delar av samebyns betesmarker. Vid behov av arbete utanför denna tidsperiod ska exploatören kommunicera i god tid med samebyn för att minimera risken att renskötelsen påverkas negativt vid anläggningsarbetet. De effekter som kan kopplas till störningar från framtida boende bedöms främst vara relaterade till kommunens övergripande planering, exempelvis i fråga om skoterleder, friluftsliv och liknande. Här behövs insatser som grundar sig i ett tydligt och vidare dialogarbete mellan rennäring, kommun och intressen inom kommunen (1. Miljökonsekvensbeskrivning, Tyréns, 2022).

Riksintresse för naturvård och friluftsliv

Torne älv med omnejd omfattas av riksintresse för friluftsliv. Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natureller kulturmiljön. Bedömningen är att riksintresseområden inte påverkas på ett betydande sätt. I området passerar två vägar och befintlig bebyggelse finns i direkt anslutning till planområdet. Risken för inverkan på värdefulla miljöer för naturvård och friluftsliv bedöms därmed vara låg.

Riksintresse för försvaret- särskilt behov av hinderfrihet

Riksintresse för totalförsvaret bedöms inte påverkas av planförslag eftersom ingen hög bebyggelse medges.

4.4 Natura 2000

Planområdet angränsar till Torneälven, som ingår i område för art- och habitatdirektivet Natura 2000. En utredning för att säkerställa att ingen negativ påverkan på Natura 2000 eller miljö kvalitetsnormer (MKN) sker vid ett genomförande av detaljplanen har tagits fram (5. Dagvattenutredning, Tyréns, 2022) (6. VA-utredning, Tyréns, 2022). Enligt beräknade föroreningar kommer den planerade bebyggelsen inte riskera att försämra statusen i recipienten Oinakkjärvi (sjön ingår i Torneälvens huvudavrinningsområde)

4.5 Naturvärden

En naturinventering på förstudienivå har tagits fram (3. Naturvärdesinventering, Tyréns 2022). Enligt förstudien förefaller det inte troligt att planområdet eller del av planområdet innehar

påtagliga naturvärden. Det förefaller heller inte troligt att eventuella skyddsvärda arter (fåglar) som troligen kan påträffas i området är beroende av kvarvarande skogsmiljöer inom planområdet för den lokala populationens fortlevnad.

4.6 Kulturmiljö

Planområdet berörs inte av några (kända) fornlämningar, områden eller objekt. Om en fornlämning påträffas under byggnation ska arbetet omedelbart avbrytas och fyndet anmälas till länsstyrelsen, i enlighet med 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950).

4.7 Mellankommunala intressen

Några mellankommunala intressen finns inte.

4.8 Miljö

Strandskydd

Delar av planområdet berörs av strandskydd (strandskyddszon 100 meter från strandlinjen). Om strandskyddat område ska prövas för exploatering i detaljplan ska särskilda skäl för upphävande redogöras för. Det bedöms finnas skäl för dispens från strandskyddet genom 7 kap 18c § 2 MB:

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen.

Strandskyddet upphävs inom hela planområdet med stöd av 7 kap 18c § 2 MB.

Dagvatten

Planområdet är idag oexploaterat och består av naturmark vilket innebär att dagvatten inom området fördröjs och infiltreras naturligt. Ett genomförande av detaljplanen innebär att delar av marken blir hårdgjord i form av bebyggelse i enlighet med den byggrätt som medges i planförslaget.

Enligt utförda föroreningsberäkningar (5. Dagvattenutredning, Tyréns, 2022) kommer den planerade exploateringen inte att riskera försämra statusen i recipienten Oinakkajärvi (sjön ingår i Torneälvens huvudavrinningsområde). Det bedöms inte heller finnas något behov av fördröjning av dagvatten inom planområdet. De åtgärder som föreslås för att uppnå en god dagvattenhantering inom planområdet är att ersätta befintliga trummor, samt anlägga nya trummor inom mark planlagd för gata [GATA] (allmän plats med enskilt huvudmannaskap). Därutöver behöver höjdsättning av fastigheter ge en avrinning från byggnader och mot diken som leder mot diken invid gata [GATA]. Åtgärderna säkerställer en säker avledning av dagvatten från planområdet till recipienten både vid ett klimatanpassat 10-årsregn och vid 100-årsregn. Dagvattenutredningen föreslår diken utefter planområdets gränser och i samma sträckning som vägprojekteringen föreslår väg.

4.9 Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap. miljöbalken

I miljöbalkens tredje kapitel finns ett antal grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden av betydelse för vissa allmänna intressen. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada de utpekade intressena. Områdena

avser såväl olika bevarandebestånden för områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål.

Planområdets lokalisering bedöms vara fördelaktig då utvidgning av bebyggelse sker intill befintligt bebyggelseområde. Befintlig infrastruktur kan nyttjas för försörjningen av tillkommande bebyggelse.

4.10 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. En MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord.

MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för olika föroreningar i utomhusluft (SFS 2010:477), olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660), olika parametrar i havsmiljön (SFS 2010:1341) olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt för omgivningsbuller (SFS 2004:675). Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till gällande miljökvalitetsnormer.

Planområdet omfattas av MKN för luft och vatten. Planförslaget bedöms inte påverka MKN för luft då den förväntade ökningen av trafik vid ett genomförande av detaljplanen bedöms vara marginell. Miljökvalitetsnormer för vatten beskrivs närmare i avsnittet *Konsekvenser, Miljökvalitetsnormer*.

4.11 Hälsa och säkerhet

Planeringen får inte leda till störningar som kan innebära olägenheter för människors hälsa (vilket definieras i MB 9 kap. 3 §). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan vara olägenhet för människors hälsa, till exempel buller. Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av bestämmelsen krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra någon olägenhet för människors hälsa.

Radon

Risk för radon kartlades i en översiktlig radonutredning 1988. Radonhalten i marken bedömdes som normal inne i Jukkasjärvi tätort medan det i områden med grus i Laxforsen och Jukkasjärvi finns ökad radonrisk från mark och brunnsvatten.

Omgivningsbuller

Ett genomförande av detaljplanen kommer att medföra viss ökning av trafik genom angöring till styckade fastigheter. Bedömningen är att ökningen är ringa och att det inte föreligger någon risk för störning.

Risk för översvämning

Kartan nedan visar vilka områden som sätts under vatten vid en översvämning som statistiskt sett inträffar 1 gång på 100 år (blått i kartan) samt lager som visar vilka områden som sätts under vatten vid översvämning som motsvarar ett tänkbart värsta scenario som kan inträffa på grund av naturliga faktorer (skrafferat blått). Planområdet bedöms inte ligga inom riskområde för

översvämning. Risk för skador på bebyggelse inom planområdet är därför mycket liten, men viss hänsyn behöver alltid tas vid placering av byggnader och höjdsättning av marken för att undvika instängda områden där vatten riskerar att ansamlas (5. Dagvattenutredning, Tyréns, 2022).

Översvämningsskarta (Källa: MSB översvämningssportalen 2022-07-04). Planområdet markeras ungefärligt med rött.

Risk för erosion, skred och ras

En moränslänt anses ha förutsättningar för uppkomst av jordskred där jordtäcke finns och om lutningen är större än 17° . Flackare slänter anses sakna eller ha mycket små förutsättningar för initiering av jordskred. Ungefärlig marklutning inom planområdet är 1:12, vilket motsvarar cirka 5° släntlutning.

En översiktlig kartering har gjorts i Jukkasjärvi på berget Honkavaaras västsluttning ner mot Torneälven ("Förstudie och översiktlig kartering av stabiliteten i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord, Kiruna kommun, Norrbottens län", SGI och MSB, 2016). Enligt karteringen bedöms slänterna i området som stabila (4. Geoteknisk utredning, Tyréns, 2022).

Rekommendationen är att grundläggning kan utföras med platta på mark på naturligt lagrad morän efter att all mullhaltig och organisk jord i ytan schaktats bort i läge för tänkta byggnader. Grundläggning ska ske frostfritt och utföras i torrhet. Vid schakt ska schaktslänt hållas maximalt 1:15.

Då den geotekniska undersökningen är översiktlig kan avvikelser avseende jord och bergförhållanden förekomma. Då byggnaders och vägars läge och utformning är bestämda görs en bedömning om detaljerade geotekniska undersökningar ska utföras inför projektering (4. Geoteknisk utredning, Tyréns, 2022).

4.12 Geotekniska och hydrologiska förhållanden

Jordarterna inom aktuellt område består under ett tunt lager växtdelar och eller torv av fast morän. Moränen har okulärt klassificerats som grusig siltig sandmorän, siltig sandmorän, grusig sandig siltig morän. Sondering i berg har utförts i en punkt (22T11) där berg har påträffats 3,5 meter under markytan på nivå +347,1.

Grundvattenströmningen följer marklutningen åt sydväst ner mot Torneälven. Grundvattennivån har uppmätts vid ett tillfälle i två grundvattenrör (22T02GW och 22T14GW) inom området, se ritningar i tillhörande MUR. I punkt 22T14GW låg grundvattennivån på +358,1 vilket motsvarar 3,7 meter under marknivån. I punkt 22T14GW låg grundvattennivån på +328,6 vilket motsvarar 1,3 meter under marknivån. Grundvattennivåerna varierar under en årscykel och kan ligga både högre och lägre än uppmätta nivåer (4. Geoteknisk utredning, Tyréns, 2022).

4.13 Fysisk miljö

Bebyggelseområden

Områden intill det aktuella planområdet är bebyggt med bostadshus, främst i närheten av Torneälven. Bedömningen är att bostäderna utgör en blandning av helårsboende och fritidsboende. Bostadshuset har tillhörande komplementbyggnader i varierande storlek som fungerar som garage eller uthus med mera. Bebyggelsen är mellan en till två våningar och uppförd med sadeltak. Norr om Vuolosjärvivägen är omgivningarna till stor del oexploaterade.

4.14 Landskapsbild

Kringliggande miljö utgör ett lapptäcke av tall och barrblandskog av olika ålder. Skogsbruk bedrivs inom området med aktuella avverkningsanmälningar och avverkningar gjorda både för 3-10 och >10 år sedan.

Ett genomförande av detaljplanen innebär att ett skogsparti/kalhygge tas i anspråk för bostadsbebyggelse. Byggnadsvolymer har anpassats i höjd och storlek på ett sätt som bedöms vara lämpligt med hänsyn till landskapsbilden.

4.15 Rekreation

I närheten av planområdet bedrivs olika typer av besöksnäring som skoterturism, hundspann och vandring. Kring Jukkasjärvi finns många stigar till uppskattade rast - och utsiktsplatser. Cirka 500 meter norr om planområdet finns en vandringsstig. Ovannämnda fritidsaktiviteter kan fortsatt nyttjas även efter ett genomförande av detaljplanen. Det finns inga uppgifter om stigar inom planområdet.

4.16 Teknik

Vatten och avlopp

Kiruna kommun översiktsplan (2018) anger att fastigheter med enskild avloppslösning bör vara minst 2000 kvm stora. Detaljplanen reglerar en minsta fastighetsstorlek per styckad fastighet inom planområdet till minst 1500 kvm [d₁] och styckade fastigheter som är mindre än 2000 kvm ska således ingå i gemensamhetsanläggning för vatten- och avlopp (det kallas fortfarande enskilt avlopp).

Givet Natura 2000, miljökvalitetsnormer för vatten i recipienten och nedströms belägna dricksvattentäkter behöver hanteringen av spillvatten lösas med minireningsverk som klarar en

hög skyddsnivå. Utredning föreslår att samtliga styckade fastigheter inom planområdet ska ingå i en gemensamhetsanläggning för vatten och avlopp, alternativt att styckade fastigheter inom planområdet fördelas i två eller flera delområden (6. VA utredning, Tyréns, 2022).

Dricksvattenförsörjningen föreslås lösas med antingen en gemensam brunn för hela planområdet eller med två dricksvattenbrunnar – en som försörjer den del av planområdet som ligger nordöst om Vuolosjärvivägen samt en som försörjer den del av planområdet som ligger sydväst om Vuolosjärvivägen (6. VA-utredning, Tyréns, 2022). Det är fastighetsägaren till Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5, tillika exploatören, som ansöker om upprättande av gemensamhetsanläggning.

El och värme

Jukkasjärvisockens belysningsförening har ledningar under Nordöstra vägen. Det finns inte något tillgängligt fjärrvärmenät i Jukkasjärvi. Fastighetsägaren till Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5, tillika exploatören, förutsätts ta kontakt med respektive leverantör i samband med projektering av bebyggelse.

Tele- och datakommunikationer

Skanova har ledningar längst med Nordöstra vägen.

Avfall

En projektering av gata i syfte att angöra styckade fastigheter har tagits fram (2. Vägprojektering, Tyréns, 2022). Gatan rymmer avfallsfordon och avfallshantering kan således ske med hjälp av Tekniska Verken i Kiruna AB.

Snöröjning

Respektive fastighetsägare ansvarar för snöröjning inom den egna fastigheten. Det är samfällighetsföreningen som ansvarar för snöröjning av gator inom planområdet.

Räddningstjänstens behov

En projektering av gata i syfte att angöra styckade fastigheter har tagits fram (2. Vägprojektering, Tyréns, 2022). Gatan säkerställer räddningstjänstens åtkomst till fastigheter inom planområdet.

4.17 Service och kollektivtrafik

Jukkasjärvi är bygdens serviceort. Här finns livsmedelsbutik, post, apoteksombud, elljusspår, isbana, bollplan och skola. Kollektiv busstrafik ombesörjs av Länstrafiken. Linje 501 går från centrala Kiruna via Jukkasjärvi till Paksuniemi.

5 Konsekvenser

5.1 Miljökvalitetsnormer för vatten

Vattenmyndigheterna (5 stycken) har det övergripande ansvaret att se till att EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet) genomförs i Sverige. Grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten har delats in i vattenförekomster för vilka bedömning har skett vilken ekologisk, kemisk eller kvantitativ status som vattnet har och vilka krav som ställs för att kunna upprätthålla och förbättra denna status.

Bottenvikens vattendistrikt är Sveriges nordligaste vattendistrikt och omfattar hela Norrbottens län samt större delen av Västerbottens län. Länsstyrelsen i Norrbottens län har

utsetts till vattenmyndighet i distriktet. Vattendistriktet beslutade i december 2016 om (nya) MKN, åtgärdsprogram och förvaltningsplan för åren 2016-2021. Beslutande MKN innebär kortfattat att alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus samt att alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus (om inte undantag har meddelats). Yt- och grundvattenstatusen får generellt inte försämrats.

Inget av distriktets vatten uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE, används bland annat som flamskyddsmedel), vilka sprids till miljön via läckage från varor, avfallsupplag med mera. Bortsett från dessa är det ett femtiotal vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Den vattenförekomst som berörs av detaljplanen är Oinakkjärvi, Torneälven (ytvattenförekomst). Bedömningen är att ett genomförande av detaljplanen inte har en negativ påverkan på recipienten då åtgärder för god dagvattenhantering vidtas (5. Dagvattenutredning, Tyréns, 2022). Avloppsanläggning inom området har en hög skyddsnivå (6. VA- utredning, Tyréns, 2022).

6 Genomförandebeskrivning

6.1 Genomförandetid

Planens genomförandetid är 5 år från det datum planen vunnit laga kraft. Med genomförandetid avses den tid då fastighetsägarna har en garanterad rätt att bygga enligt detaljplanen. Under genomförandetiden får detaljplanen inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Om detaljplanen behöver ändras eller upphävas under genomförandetiden kan fastighetsägaren ha rätt till ersättning i det fall planskade uppstår. Efter genomförandetiden fortsätter detaljplanen att gälla, men kan ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

6.2 Fastighetsrättsliga frågor

Förändrad fastighetsindelning

Detaljplanen gör det möjligt att bilda cirka 20 nya fastigheter. Fastigheterna bildas av lantmäteriet i en förrättning genom avstyckning och i vissa fall även fastighetsreglering. Ansökan om förrättning lämnas in av fastighetsägaren till Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5, tillika exploatören.

I tabellen nedan redovisas de fastighetsrättsliga konsekvenser som förväntas eller kan uppstå till följd av detaljplanens genomförande.

Fastighet	Förändringar
Del av Jukkasjärvi 1:4	Del av fastighet planläggs som allmän plats [GATA] med enskilt huvudmannaskap. Från fastigheten styckas fastigheter >1500 kvm.
Del av Jukkasjärvi 1:5	Del av fastighet planläggs som allmän plats [GATA] med enskilt huvudmannaskap. Från fastigheten styckas fastigheter >1500 kvm.

Jukkasjärvi 1:22	Fastigheten kan delas i två bostadsfastigheter.
---------------------	---

Rättigheter och servitut

Planområdet berörs av servitut för väg (2584-2020/59.1) och av ledningsrätt (25-F1993-631.1). Ett genomförande av detaljplanen innebär att en del av den befintliga vägen till Jukkasjärvi 1:22 kommer att nyttjas av flera fastigheter.

Gemensamhetsanläggningar

Planområdet berörs av gemensamhetsanläggning för väg (GA:11). Nya fastigheter avses anslutas till gemensamhetsanläggningen. Detta kan ske i förrättningen när en bostadsfastighet avstyckas eller genom en överenskommelse med samfällighetsföreningen som förvaltar vägen. En överenskommelse måste godkännas av lantmäteriet.

Det markreservat för gemensamhetsanläggning som regleras i plankartan [**g₁**] har utformats utifrån rekommendationer från utförd vägprojektering. Rätten att använda väg avses tryggas genom upprättande av gemensamhetsanläggning. Ansökan om bildande av gemensamhetsanläggning lämnas av fastighetsägare till Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5 till lantmäteriet. Fördelning av kostnader och regler för skötsel beslutas i förrättningen och fördelas på deltagande fastigheter. Servitutet på väg till Jukkasjärvi 1:22 (Sv. 2584-2020/59.1) kan upphävas i förrättningen. I förrättningen prövas också om ersättning ska utgå för den befintliga vägen och för den mark som tas i anspråk för vägarna.

Gemensamhetsanläggning för fastigheter inom planområdet är aktuellt för väg, vatten- och avlopp samt hantering av dagvatten genom anläggande av diken och kan i den utsträckning det är möjligt lokaliseras till [**g₁**].

6.3 Tekniska frågor

6.3.1 Utbyggnad av vatten och avlopp

Planområdet ligger utanför verksamhetsområde för kommunalt vatten- och avlopp. En VA- utredning har tagits fram som underlag till detaljplanen (6. VA-utredning, Tyréns, 2022). Bland annat ska ett minireningsverk med tillhörande anläggning som klarar hög skyddsnivå uppföras för gemensamt nyttjande. Reningsverk med tillhörande anordningar ska inrättas som gemensamhetsanläggning, för del av planområdet eller hela planområdet.

6.4 Ekonomiska frågor

Planekonomisk bedömning

Vid ett genomförande av detaljplanen är det fastighetsägaren till Jukkasjärvi 1:22 och del av 1:4 och 1:5, tillika exploitören, som ansvarar för och bekostar:

- Ansökan hos Lantmäteriet.
- Anläggande av grovfylld väg (skogsvägs enligt Skogsstyrelsens standard) farbar för maskiner.
- Anläggande av VA-försörjning och dricksvattenförsörjning.
- Ledningar (el, vatten, fiber) till respektive fastighetsgräns.

Planavgift

Planavgift kommer inte att tas ut vid bygglov.

Drift allmän plats

Detaljplanen reglerar allmän plats [GATA] med enskilt huvudmannaskap.

6.5 Organisatoriska frågor

Exploateringsavtal

Ett exploateringsavtal tecknas mellan fastighetsägare till Jukkasjärvi 1:22, del av Jukkasjärvi 1:4 och 1:5, tillika exploatör, innan ett antagande av detaljplanen. Exploateringsavtalet kan komma att reglera ansvaret för utbyggnad och kostnad för anläggande av väg. Exploateringsavtalet kan också komma att reglera ansvaret för utbyggnad och kostnad av de gemensamma lösningarna av minireningsverk.

Tidplan

Samråd: under andra kvartalet 2023

Granskning: under fjärde kvartalet 2023

Målsättningen är att detaljplanen kan antas under första kvartalet 2024.

Medverkande

Detaljplanen har upprättats av Tyréns i samråd med Kiruna kommun.

KIRUNA KOMMUN

Pontus Rajala
Planarkitekt

Maria Falkö Palm
Planarkitekt, Tyréns